

1. PÄÄVAMMOJEN OSOITTAMINEN KALTOINKOHTELUSTA AIHEUTUNEIKSI

Näytön aste: B

Epäiltäessä aiheutettua pää- tai silmävammaa monipuoliset tutkimusmenetelmät ovat tarpeen kaltoinkohtelun osoittamiseksi.

Kyseessä on järjestelmällinen katsaus¹ (20 tutkimusta), jossa selvitettiin silmävammojen merkitystä lasten kaltoinkohtelun tunnistamisessa. Katsaukseen valittujen artikkelien taso arvioitiin huolella (diagnostisen tarkkuuden tarkistuslistan avulla). Potilasryhmänä olivat eri-ikäiset lapset, joilla oli kaltoinkohtelun aiheuttama aivovamma. Interventiona oli diagnosointi.

Kaltoinkohtelu voidaan tunnistaa silmävammojen (silmänsisäinen verenvuoto, erityisesti bilateraalin, laaja ja monikerroksinen verenvuoto) perusteella (herkkyys 75%, tarkkuus 94%). Kun silmävamma liittyy pienen lapsen päävammaan, on tutkittava kaltoinkohtelun mahdollisuus.

Tutkimuksen laatu: Tasokas

Näytön vahvuus: 1

Sovellettavuus suomalaisen väestöön: Hyvä

Kommentti: Hyvin tehty ja kuvattu katsaus, jonka tulosten soveltaminen Suomessa voi onnistua hyvin.

Kyseessä on järjestelmällinen katsaus² (18 tutkimusta), jossa selvitettiin neuroradiologisten tutkimusten (MRI, CT, seuranta-CT, ultraäänitutkimus) käyttökelpoisuutta aiheutetun päävamman tunnistamiseksi. Valitut tutkimukset arvioitiin käyttäen tarkkoja kriteereitä ja tarkistuslistoja (NHS Centre for Reviews and Dissemination). Potilasryhmänä olivat alle 18 –vuotiaat lapset, joilla aiheutettu päävamma. Interventiona oli aivojen CT (lisäksi uusinta-CT, aivojen MRI- tai ultraäänitutkimus)

Aivojen CT:aa monipuolisemman tutkimuksen hyöty (25 %) diagnosoinnissa osoitettiin (95% CI: 18.3-33.16%). Akuutin päävamman saaneen lapsen tutkimuksen tulee sisältää: CT, MRI & DWI

Tutkimuksen laatu: Tasokas

Näytön vahvuus: 1

Sovellettavuus suomalaisen väestöön: Hyvä

Lähteet

1. Bhardwaj G, Chowdhury V, Jacobs M, Moran K, Martin F, Coroneo M. A systematic review of the diagnostic accuracy of ocular signs in pediatric head trauma. *Ophthalmology* 2010; 117(5): 983–992.
2. Kemp AM, Rajaram S, Mann M, Tempest V, Farewell D, Gawne-Cain ML, Jaspán T, Maguire S (Welsh Child Protection Systematic Review Group). What neuroimaging should be performed in children in whom inflicted brain injury (iBI) is suspected? A systematic review. *Clinical Radiology* 2009; 64: 473–483.

Lasten kaltoinkohtelun tunnistamisen tehokkaat menetelmät sosiaali- ja terveydenhuollossa -
hoitosuositus